

SEBASTIAN ADAMKIEWICZ KAROLINA SIKAŁA

HISTORIA

PORADNIK MATURALNY

**Czyli jak celująco zdać maturę
i dostać się na wymarzone studia!**

HISTORIA

PORADNIK MATURALNY

- Książka dostępna w sprzedaży w przystępnych cenach:
- w wersji elektronicznej — na stronach portalu Histmag.org <<http://histmag.org>>.
 - w wersji drukowanej na stronach Instytutu Wydawniczego Erica <<http://wydawnictwoerica.pl>> oraz w wybranych księgarniach i sieciach sprzedaży.

Jeśli korzystasz z publikacji z naruszeniem praw autorskich, zachęcamy do zakupu oryginału i wsparcia jej twórców.

HISTORIA

PORADNIK MATURALNY

Sebastian Adamkiewicz
Karolina Sikała

INSTYTUT
WYDAWNICZY ERICA

HISTMAG.ORG

Redakcja
Michał Świgoń

Korekta
Bożena Pierga

Skład i łamanie
Piotr Pielach

Projekt okładki, ilustracje
Michał Turajski

Historia. Poradnik maturalny
Copyright © 2010 by i-Press Piotr Pielach
Copyright © 2012 by Promohistoria Michał Świgoń
All rights reserved

ISBN: 978-83-62329-98-4

Wydanie elektroniczne.
Kraków-Warszawa 2012

Instytut Wydawniczy ERICA
e-mail: wydawnictwoerica@wp.pl
www: <http://wydawnictwoerica.pl>

Portal internetowy „Histmag.org”
e-mail: redakcja@histmag.org
www: <http://histmag.org>

i-Press Piotr Pielach
www: <http://i-press.pl>

Przez zawiłości i trudy egzaminu maturalnego
poprowadzą Was:

Sebastian Adamkiewicz — historyk (Uniwersy-
tet Łódzki), publicysta portalu „Hismag.org”

Karolina Sikała — nauczycielka,
korepetytorka

Matura z historii bez tajemnic

Matura. To o niej śpiewały „Czerwone Gitary”, odliczając złowrogie miesiące do pierwszego egzaminu. „Farben Lehre” w piosence „Matura” wspomina natomiast biedną dziewczynę, która „nie śpi po nocach, strasznie się boi”. Czy jednak matury należy się bać?

Z pewnością matura nie jest niczym szczególnie przyjemnym, czymś, co można przejść bez stresu i niepokoju. To dopiero jednak przedsmak tego, co wielu z Was przeżywać będzie na studiach wyższych, gdzie takie małe i większe matury odbywać się będą co pół roku. Egzamin dojrzałości, bo tak nazywa się również maturę, w istocie ma za zadanie sprawdzić Waszą dojrzałość ukształtowaną przez lata nauki w szkole podstawowej, gimnazjum i liceum.

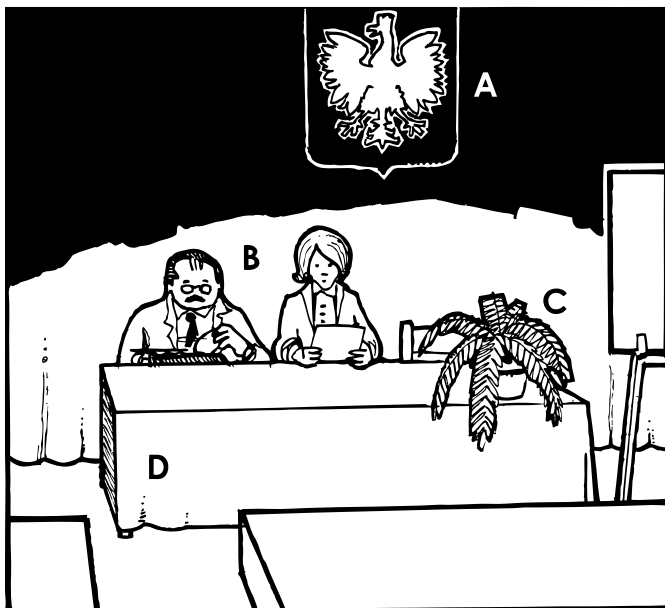
Matura sprawdza umiejętność czytania ze zrozumieniem, wypowiedzenia się, posługiwania się językiem obcym oraz bada zakres Waszych umiejętności z wybranego przedmiotu. Zdając maturę, musicie udowodnić zarówno sprawdzającym, jak i sobie, że jesteście przygotowani do samodzielności, jaką przynoszą studia wyższe. Umiejętności, które nabędziecie podczas przygotowań do matury, zaprocentują w przyszłości.

Jeśli wybraliście historię jako przedmiot maturalny — obowiązkowy lub dodatkowy — niniejszy poradnik będzie Wam pomocny w przygotowaniu się do egzaminu maturalnego. Nie jest on kolejnym brykiem czy wademekum omawiającym tematy — to bez problemu możecie znaleźć w dobrych podręcznikach. Jest raczej próbą

przedstawienia wskazówek dotyczących sposobów przygotowania się do matury, a później jej zdawania.

Jako osoby doświadczone w pracy z uczniami chcemy odpowiedzieć Wam, jak efektywnie wykorzystać czas przed egzaminem i jak podejść do samej matury. Jesteśmy przekonani, że te techniczne uwagi będą cenną wskazówką i poprowadzą Was do sukcesu.

CZYM JEST MATURA?

A — Godło; B — komisja egzaminacyjna; C — paprotka;
D — dwie złączone ławki przykryte zielonym sukniem

Informacje wstępne

Na początek warto zapytać, czym w ogóle jest matura. Otóż jest to egzamin kończący Waszą edukację na poziomie szkoły średniej. Obejmuje materiał opisany w tzw. podstawie programowej dla szkół średnich. Absolwent szkoły średniej nie ma obowiązku zdawania matury, musi jednak pamiętać, że jest to **jedyna przepustka do dalszej edukacji na poziomie szkół wyższych**.

Polska nie jest jedynym krajem, który przeprowadza egzaminy dojrzałości. Podobne egzaminy obowiązują we Francji, Hiszpanii, Niemczech, Austrii, Włoszech czy USA. Mają one za zadanie podsumować dotychczasową pracę ucznia oraz sprawdzić wiedzę, którą zdobył w toku nauczania. Obecnie obowiązująca w Polsce matura jest wynikiem reformy edukacji wprowadzonej w 1999 roku. Egzamin maturalny na nowych zasadach po raz pierwszy został przeprowadzony w 2005 roku i stał się jednocześnie egzaminem wstępnym na studia wyższe.

Co więc zapewnia Wam tzw. nowa matura? Po pierwsze w całej Polsce wprowadzono **jednolitość pod względem treści egzaminu oraz kryteriów jego oceniania**. Macie więc takie same zadania jak Wasi koledzy i koleżanki z innych części Polski. Każdy maturzysta sprawdzany jest z takiego samego zasobu wiedzy i umiejętności. Dodatkowo oceniany jest według jednolitych kryteriów zawartych w tzw. kluczu odpowiedzi. Ocena nie jest więc wynikiem dobrego lub złego humoru sprawdzającego, ale wystawiana jest na podstawie ściśle określonych zasad. W ten sposób wynik matury nie zależy od miejsca, w którym zdajecie, czy nauczycieli, którzy będą ją spraw-

dzać. Zależy tylko i wyłącznie od Waszej wiedzy i umiejętności. Wyniki matury są **porównywalne**, czyli możecie porównać swój wynik z innymi wynikami zdobytymi w całym kraju, mając pewność, że w sposób możliwie dokładny odzwierciedlają stopień Waszej wiedzy z danego przedmiotu.

Jest to kolejna zaleta nowej matury. Ocena, którą otrzymacie, jest bowiem **obiektywna**. Prace są kodowane, sprawdzający nie wie, czyją pracę otrzymał i nie może przełożyć na wynik swoich osobistych sympatii czy żalów. Wątpliwe jest też, aby Waszą pracę otrzymał ktoś z Waszych nauczycieli, gdyż są one sprawdzane przez zewnętrznych egzaminatorów — pedagogów, którzy po cyklu szkoleń otrzymali specjalne uprawnienia umożliwiające sprawdzanie egzaminów maturalnych. Daje to gwarancję, że prace oceniane są rzetelnie, tym bardziej że każdy wynik jest weryfikowany.

Ostatnią zaletą nowej matury jest to, że **nie musicie już — z pewnymi wyjątkami — zdawać egzaminu wstępnego na studia**, gdyż to matura jest na nie przepustką. Oczywiście wymusza to dobre przygotowanie do egzaminu maturalnego. To jego wynik będzie najważniejszy w rekrutacji na studia wyższe. Musicie pamiętać, że matura nie zapewnia Wam miejsca na studiach wyższych, lecz jest podstawą do starania się o przyjęcie na nie.

Organem odpowiedzialnym za tworzenie matury i zasad na jakich się ona odbywa jest Centralna Komisja Egzaminacyjna. Nad jej prawidłowym przebiegiem czuwają natomiast Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Jak zdawać maturę?

Terminy, w jakich odbywać się będą egzaminy maturalne, wyznacza Centralna Komisja Egzaminacyjna. Podaje je do publicznej wiadomości. Terminy zdawanych egzaminów poznacie więc odpowiednio wcześniej. Matura składa się z egzaminu zewnętrznego (pisemnego), obejmującego cztery przedmioty obowiązkowe — język polski i obcy, matematykę i jeden przedmiot wybrany oraz wewnętrznego — ustnego — obejmującego język polski oraz język obcy.

Historię będziecie więc zdawać jako egzamin pisemny. Możecie ją wybrać jako przedmiot obowiązkowy albo dodatkowy. Na czym polega różnica? Obok wymienionych czterech przedmiotów, które są obowiązkowe (musicie je zdać, aby mieć zaliczoną maturę), możecie wybrać przedmioty dodatkowe, których wynik nie wpływa na ogólny wynik egzaminu maturalnego, czyli nie decyduje, czy go zdacie czy nie. Zdawanie dodatkowego przedmiotu jest jednak przydatne, a czasem wręcz wymagane na różnych kierunkach studiów. Egzamin obowiązkowy z wybranego przedmiotu możecie zdawać albo na poziomie podstawowym, albo rozszerzonym. Jeśli wybierzeecie historię lub inny przedmiot jako dodatkowy, to **musicie zdawać go na poziomie rozszerzonym.**

Czym są te poziomy? Egzaminy różnią się od siebie treścią zadań i poziomem trudności. Poziom podstawowy jest teoretycznie łatwiejszy od poziomu rozszerzonego, gdyż w stosunku do niego zawiera mniejsze wymagania egzaminacyjne oraz wymaga opanowania mniejszej ilości materiału i umiejętności. Zdający wybiera poziom w deklaracji

cji, którą musi złożyć do ostatniego dnia września, w roku szkolnym, w którym planuje zdawać maturę. Matura z historii — zarówno na poziomie rozszerzonym, jak i podstawowym — odbywa się jednego i tego samego dnia.

Do egzaminu przystępuje się w **szkole macierzystej**, czyli w tej, w której się uczyliście. Każdy uczeń losuje miejsce przy wejściu na salę i siedzi w oddzielnej ławce. Na ławce nie mogą znajdować się przedmioty niezwiązane ze zdawaniem egzaminem. Nie możecie więc wносить jedzenia, maskotek, zdjęcia chłopaka czy dziewczyny albo portretu świętego od spraw beznadziejnych. Do dyspozycji macie jedynie arkusz egzaminacyjny oraz długopisy. Zakazane jest też, pod groźbą nie zaliczenia egzaminu, wnoszenie telefonów komórkowych lub innych sprzętów komunikacyjnych. Jeśli w czasie egzaminu okazałoby się, że korzystacie z tego typu urządzeń, automatycznie kończycie egzamin, który jest **unieważniany**. Egzamin może się tak skończyć również wtedy, kiedy telefon jedynie zadzwoni, lepiej jest więc go pozostawić poza salą. Podobnie będzie w sytuacji, gdy przewodniczący komisji nadzorującej stwierdzi, że nie pracujecie samodzielnie (np. ściągacie) lub zakłóćcie przebieg egzaminu (np. rozmawiacie namiętnie z kolegą lub koleżanką). Wasz egzamin zostanie przerwany i unieważniony, a Wy zostaniecie wyproszeni z sali.

Poza przypadkiem wyproszenia z powodu zakłócania egzaminu, w czasie jego trwania **nie można opuszczać sali**. Jedynie w wyjątkowych wypadkach: zasłabnięcia, omdlenia, szczególnej dolegliwości lub innych, przewodniczący komisji nadzorującej przebieg egzaminu może zezwolić na opuszczenie sali. Musi się wcześniej upew-

nić wcześniej czy osoba, która ją opuści, nie będzie miała możliwości kontaktowania się z innymi, z wyłączeniem osób udzielających jej pomocy. Prawidłowy przebieg egzaminu nadzoruje komisja składająca się co najmniej z trzech osób, przy czym przynajmniej jedna z nich musi być zatrudniona w innej szkole. W składzie komisji nie zobaczycie na pewno Waszych wychowawców oraz nauczycieli historii, gdyż zgodnie z przepisami wychowawcy uczniów zdających oraz nauczyciele przedmiotu, który jest zdawany, nie mogą nadzorować danego egzaminu. Co ważne, na sali zawsze znajdować się muszą trzy osoby z komisji nadzorującej. Jej członkowie nie mogą udzielać wyjaśnień ani komentować zadań, nie szukajcie więc w ich oczach i ustach pomocy. Arkusze egzaminacyjne są zbierane po zakończeniu egzaminu.

Egzamin z historii na poziomie podstawowym trwa 120 minut i polega na rozwiązaniu testu zawartego w arkuszu egzaminacyjnym. Test składa się zarówno z pytań zamkniętych, czyli zadań, w których musicie wybrać poprawną odpowiedź, wpisać odpowiednią datę, ułożyć wydarzenia chronologicznie, wskazać błędną odpowiedź, napisać, czy przedstawione zdanie jest *prawdą* czy *fałszem* itp., jak i zadań otwartych, które wymagają od Was samodzielnej, zwięzłej i krótkiej wypowiedzi na zadane pytanie. Zadaniom otwartym i zamkniętym towarzyszą zazwyczaj mapy, ilustracje, fragmenty tekstu źródłowego, wykresy itp.

Egzamin z historii na poziomie rozszerzonym trwa 180 minut i składa się z trzech części. Pierwsza część obejmuje krótki test, podobny pod względem formy do testu z poziomu podstawowego. Różni się jednak od „ podsta-

wy” treścią. Zadań testowych na poziomie rozszerzonym jest też mniej. Część druga polega na analizie źródeł historycznych tekstowych, ikonograficznych, map, wykresów itp. Źródła związane są z jednym zagadnieniem historycznym, może być to np. feudalizm, sytuacja prawna i społeczna chłopów, stosunki polsko-francuskie itp. Źródła obejmować muszą przynajmniej dwie epoki historyczne. Każde źródło oznaczone jest kolejną literą alfabetu. Na początku arkusza tej części matury wymienione są wszystkie źródła. Dopiero pod nimi znajdują się pytania oraz miejsce na udzielenie odpowiedzi. Jedno pytanie odnosić się może do jednego lub kilku źródeł. Część trzecia „rozszerzenia” polega na sformułowaniu wypowiedzi pisemnej na jeden z dwóch podanych tematów. Obejmują one dwie różne epoki w dziejach, choć są ze sobą tematycznie powiązane.

Do arkusza maturalnego dołączany jest także **brudnopis**. Możecie w nim zapisywać swoje uwagi, wstępne przemyślenia, obliczenia, czy nawet rysować kwiatuszki lub słoniki. Co istotne, zawartość brudnopisu nie jest oceniana.

Jak jest oceniana matura?

Oddane arkusze egzaminacyjne poddawane są ocenie. Sprawdzają je wspomniani wcześniej **zewnętrzni egzaminatorzy**. W celu zapewnienia obiektywizmu, Wasze odpowiedzi porównywane są z tzw. **kluczem odpowiedzi**. Klucz odpowiedzi to **zbiór odpowiedzi i rozwiązań zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym wraz ze**

wskazaniem ile punktów należy przyznawać za dane rozwiązanie.

Klucz jest niewątpliwym problemem w przedmiotach humanistycznych. Zarzuca się mu przede wszystkim, że blokuje lub ogranicza samodzielność myślenia ucznia, narzucając sztympowość wypowiedzi. Forma egzaminu z historii powoduje jednak, że problem z kluczem jest w większości przypadków mitem. Chroni on w dużej mierze przed radosną twórczością abiturientów, którzy brak wiedzy chcą zasłonić „laniem wody”. Pamiętajcie więc, że historia to zbiór wiedzy i umiejętności, zatem odpowiedzi muszą być jednoznaczne. Zastosowanie klucza w zasadzie uniemożliwia przyznawanie punktów za „wrażenia artystyczne” i niezwiązaną z tematem kreatywność zdającego.

Jak powstaje klucz? Jego pierwsza wersja redagowana jest w trakcie układania pytań. Osoby odpowiedzialne za tworzenie arkusza egzaminacyjnego sugerują prawidłowe odpowiedzi. Obowiązują one podczas pierwszego sprawdzania prac. Aby zniwelować ograniczenia wynikające z istnienia klucza, w czasie tej kontroli egzaminatorzy mają prawo zgłaszać do Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej zastrzeżenia, sugerując inne możliwości odpowiedzi. Suggestie te są efektem lektury prac. Jeśli pojawią się tam odpowiedzi, które zdaniem egzaminatora są poprawne, ale nie znajdują się w kluczu, wysyła on swoje zastrzeżenia do OKE. Następnie, po zebraniu wszystkich uwag, konsultowane są one przez Centralną Komisję Egzaminacyjną, która wydaje ostateczną wersję klucza. To on jest podstawą kontroli Waszych prac i oceny.

Po sprawdzeniu prac przez egzaminatorów zewnętrznych następuje drugi etap kontroli arkuszy maturalnych przez tzw. **weryfikatorów**. To oni rozstrzygają wszelkie wątpliwości, mogą zmienić oceny za poszczególne zadania i wydają ostateczny werdykt. Praca przechodzi więc **podwójną kontrolę**, co ostatecznie oddala groźbę subiektywnej oceny pracy.

Wynik matury ogłaszany jest w **procentach zdobytych punktów**. Nie otrzymujecie więc — tak jak w szkole — oceny w skali od 1 do 6. Uznano bowiem, że wynik ogłoszony w procentach w sposób klarowniejszy obrazuje stan Waszej wiedzy i umiejętności z danej dziedziny. Egzamin uważa się za zdany, jeśli **zdobędziecie 30 proc. punktów możliwych do uzyskania**. W przypadku kiedy nie zdacie egzaminu lub z różnych przyczyn do niego nie przystąpicie, możecie zdawać go ponownie w sierpniowej maturalnej sesji poprawkowej. Na poprawienie jednego przedmiotu zdający ma pięć lat, po upływie których należy ponownie zdawać całą maturę. Tak jak wspomnieliśmy wcześniej, jeśli historia będzie Waszym przedmiotem dodatkowym, wynik uzyskany w czasie egzaminu nie ma wpływu na zdanie bądź nie matury. Maturę uznaje się za zdaną, jeśli abiturient uzyska pozytywny wynik z egzaminów obowiązkowych.

Istnieje również możliwość poprawienia wyniku matury. Jeśli uzyskany rezultat Was nie satysfakcjonuje, blokuje możliwość dostania się na wymarzone studia, możecie przystąpić do egzaminu ponownie w kolejnych latach. Możecie również przystąpić do zdawania nowych przedmiotów dodatkowych. Deklaracja ponownego przystąpienia do matury znajduje się na stronie interneto-

wej CKE <www.cke.edu.pl> w dziale „Egzamin maturalny → procedury” jako załącznik nr 18. Pismo to składacie dyrektorowi szkoły, którą ukończyliście lub w przypadku jej przekształcenia czy likwidacji dyrektorowi Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej.

Od wyników matury nie ma możliwości odwołania. Odwołać do OKE możecie się jedynie wtedy, gdy uznacie, że egzamin nie przebiegał zgodnie z przewidzianymi procedurami lub zostały one złamane. Wtedy w okresie dwóch dni od zakończenia egzaminu macie prawo złożyć odwołanie, na które dyrektor OKE musi odpowiedzieć w ciągu 7 dni. Jego decyzja jest ostateczna.

Jak zatem oceniana jest matura z historii? Przy każdym pytaniu, które pojawi się w arkuszu, zostanie podana liczba punktów, jakie możecie zdobyć za konkretne zadanie. Pozwoli Wam to zorientować się, jaka jest maksymalna liczba punktów do zdobycia. Ocenia się wyłącznie odpowiedzi związane z pytaniem. Wszelkiego rodzaju komentarze wykraczające poza pytanie, nawet jeśli są poprawne, nie są oceniane. Jeśli więc pytanie dotyczy wskazania postaci, która jest autorem danego listu, a wy oprócz tego wskazania napiszecie jej skrócony biogram, to Wasz ogromny wkład w przybliżenie sylwetki bohatera nie zostanie doceniony. Warto więc odpowiadać konkretnie, unikając „lania wody”, którego i tak nikt nie oceni.

Na maturze występować mogą zadania, za które możecie otrzymać tylko jeden punkt (wymagana jest wtedy zazwyczaj jedna poprawna odpowiedź) bądź też takie, za które otrzymacie kilka punktów. W zadaniach, za które otrzymać możemy więcej niż jeden punkt, zazwyczaj należy wymienić kilka cech jakiegoś zjawiska, wymienić

kilka postaci, podać określoną liczbę argumentów itp. W tego typu pytaniach oceniana jest wyłącznie taka ilość poprawnych odpowiedzi, jaką wymieniono w poleceniu. Jeśli więc zostaniecie poproszeni o podanie trzech cech państwa totalitarnego, to nawet jeśli poprawnie wymienicie osiem, i tak tylko pierwsze trzy zostaną ocenione. Jeżeli zaś wymienicie poprawnie trzy cechy systemu totalitarnego, a następnie umieścicie argumenty, które będą zaprzeczały Waszym wcześniejszym odpowiedziom lub będą świadczyły o niezrozumieniu pytania, wtedy za zadanie nie otrzymacie żadnego punktu.

W inny sposób oceniana jest wypowiedź pisemna. Wyodrębniono bowiem cztery poziomy, które obejmują określone kryteria oceny. Oto i one:

I poziom — zdający przedstawił niektóre fakty i pojęcia związane z postawionym problemem, umieścił wydarzenia odpowiednio w czasie i w przestrzeni;

II poziom — zdający wykorzystał posiadaną wiedzę do opisanego problemu, wykazał się prostymi operacjami myślenia historycznego (selekcjonowanie faktów, umiejętność wskazania przyczyn i skutków);

III poziom — zdający podjął próbę wyjaśnienia postawionego problemu w syntetycznej formie i wykazał się pogłębionym rozumowaniem historycznym (pogłębiona analiza tematu, historia jako zjawisko złożone z szeregu procesów historycznych, a fakty ujęte w szerokim kontekście zjawisk);

IV poziom — zdający wszechstronnie przedstawił problem, odniósł się do dyskusji historiograficznej oraz podjął próbę oceny (aby osiągnąć ten poziom, niezbędna jest własna refleksja na dany temat, samodzielna ocena na

podstawie podanych faktów, a także umiejętność odwołania się do opinii historyków).

Maksymalną liczbę punktów można uzyskać, jeśli spełniło się wszystkie wyżej opisane kryteria oceny. Co ważne, jeśli nie spełniliście wymogów i poziomu, praca otrzyma zero punktów! W wypracowaniu oceniane są także poprawność stylistyczna i językowa pracy oraz estetyka całości.

Standardy wymagań egzaminacyjnych

Bardzo ważnymi elementami tworzenia egzaminu maturalnego są tzw. standardy wymagań egzaminacyjnych. Określają one zespół umiejętności i wiedzy, którymi uczeń powinien się wykazać w trakcie egzaminu. Opisane są w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 kwietnia 2003 roku. Poniżej przedstawiamy fragment rozporządzenia dotyczący przedmiotu historia. Standardy obejmują w tym przypadku trzy obszary:

- I. Wiadomości i rozumienie (czyli Waszą wiedzę).
- II. Korzystanie z informacji.
- III. Tworzenie informacji.

I. Wiadomości i rozumienie

Zdający zna faktografię i terminologię historyczną w stopniu umożliwiającym rozumienie przeszłości w odniesieniu do:

1. państw — ich organizacji, struktury władzy, terytorium,

2. systemów politycznych,
3. struktury i organizacji społeczeństw,
4. życia gospodarczego,
5. wydarzeń politycznych i militarnych oraz konfliktów i kryzysów społecznych, gospodarczych, religijnych i ideologicznych,
6. działalności najważniejszych postaci, dynastii, grup społecznych,
7. życia religijnego,
8. osiągnięć cywilizacyjnych,
9. osiągnięć kultury i sztuki, myśli politycznej, społecznej i filozoficznej,

Poziom podstawowy

W wymiarze dziejów świata:

1. różnorodność cywilizacji świata w przeszłości i obecnie,
2. konflikty społeczne, wojny, ludobójstwo, w tym Holocaust,
3. przemiany form gospodarowania od czasów najdawniejszych po współczesną rewolucję techniczną oraz historyczny rozwój kultury materialnej,
4. rola państwa jako podstawowej formy zorganizowania społeczeństw i przemiany państw.

W wymiarze dziejów Europy:

1. fundamenty Europy, jedność i różnorodność oraz przemiany ideowe, rola chrześcijaństwa w tworzeniu tożsamości europejskiej,

2. kształtowanie się narodów Europy i ich wkład w historię, współistnienie i konflikty pomiędzy państwami,
3. przemiany w obrębie struktur, świadomości i obyczajowości społeczeństw europejskich.

W wymiarze historii Polski:

1. przemiany form państwa polskiego,
2. uwarunkowania i przeobrażenia polskiej świadomości narodowej i politycznej,
3. rola Polski w dziejach gospodarki i struktur społecznych Europy,
4. postawy jednostek oraz grup społecznych wobec potrzeb epok,
5. wielokulturowość w dziejach Polski, współistnienie religii i wyznań oraz znaczenie chrześcijaństwa, w tym Kościoła katolickiego.

Poziom rozszerzony

To, co na poziomie podstawowym oraz:

1. trwale osiągnięcia cywilizacji starożytnych i religie starożytnego Wschodu,
2. przemiany ustrojowe w Grecji i Rzymie,
3. powstanie i rozwój religii monoteistycznych,
4. kręgi cywilizacji średniowiecznych, Europa a inne cywilizacje,
5. znaczenie chrześcijaństwa w cywilizacjach średniowiecznej Europy,
6. funkcjonowanie władzy i struktura społeczeństw średniowiecznych,

7. powstanie i rozwój Polski w wiekach średnich oraz znaczenie chrześcijaństwa dla powstania i rozwoju państwowości i kultury polskiej,
8. cywilizacyjne przemiany w Europie od odrodzenia do oświecenia,
9. nowe horyzonty, Europa wobec odmiennych kultur i systemów wartości,
10. przeobrażenia chrześcijaństwa w XVI i XVII wieku,
11. powstanie nowożytnej państwowości,
12. uwarunkowania potęgi i upadku Rzeczypospolitej Obojga Narodów,
13. rewolucja przemysłowa i jej następstwa,
14. mapa polityczna dziewiętnastowiecznej Europy i świata,
15. przemiany świadomości Europejczyków,
16. procesy demokratyzacyjne i parlamentaryzm w XIX wieku,
17. społeczeństwo polskie bez własnego państwa,
18. I i II wojna światowa — geneza, charakter i następstwa konfliktów,
19. systemy totalitarne i ich zbrodniczy charakter,
20. funkcjonowanie demokracji w XX wieku,
21. ewolucja stosunków międzynarodowych i ich charakter oraz struktury ponadnarodowe w polityce i gospodarce,
22. rewolucja techniczna w XX wieku,
23. przemiany w sferze kultury, Sobór Watykański II i encykliki papieskie,
24. Rzeczpospolita między okresem zniewolenia a niepodległością.

II. Korzystanie z informacji

Zdający wykorzystuje faktografię i terminologię historyczną do wyjaśnienia procesu historycznego.

Poziom podstawowy

1. umieszcza opisywane wydarzenia w czasie i w przestrzeni,
2. wskazuje przyczyny i skutki wydarzeń,
3. przeprowadza hierarchizację faktów,
4. uwzględnia zmiany zachodzące w czasie,
5. uogólnia fakty, jak na poziomie podstawowym,
6. wskazuje cechy charakterystyczne poszczególnych epok i okresów historycznych,
7. korzysta z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej — wyszukuje informacje.

Poziom rozszerzony

1. korzysta z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej — wyszukuje i interpretuje informacje zgodnie z warsztatem historycznym,
2. wskazuje związki pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego (polityką, gospodarką, kulturą) w przeszłości.

III. Tworzenie informacji

Zdający przedstawia oraz ocenia wydarzenia i zjawiska historyczne, formułując przejrzystą i logiczną wypowiedź pisemną.

Poziom podstawowy

1. porównuje, czyli wskazuje różnice i podobieństwa między wydarzeniami historycznymi,
2. formułuje oceny,
3. uzasadnia sformułowane oceny.

Poziom rozszerzony

1. porównuje, czyli wskazuje różnice i podobieństwa między zjawiskami i procesami,
2. krytycznie analizuje i ocenia różne interpretacje historii.

Powyżej przedstawiliśmy Wam najważniejsze zasady, jakimi rządzi się w naszym kraju egzamin maturalny. Te podstawowe informacje pozwolą zapoznać się z samą maturą oraz Waszymi obowiązkami i prawami związanymi ze zdawaniem egzaminu. Co więc warto zapamiętać?

Matura nie jest egzaminem obowiązkowym, ale jest główną przepustką na studia wyższe.

Do podstawowych zalet nowej matury należą jej obiektywizm, porównywalność oraz jednolity charakter.

Matura jest pracą samodzielną, w której wykazujecie się wiedzą zdobytą w okresie Waszej dotychczasowej edukacji. Korzystanie na egzaminie z niedozwolonych pomocy naukowych, ściąg, podpowiedzi osób siedzących obok oraz urzędzeń pozwalających kontaktować się ze światem zewnętrznym jest oszustwem, karanym unieważnieniem egzaminu.

Klucz odpowiedzi nie może być wymówką i jedynym wytłumaczeniem Waszej niewiedzy.

Matura ocenia konkretny zestaw wiedzy i umiejętności, nie zaś „lanie wody” i wzorowe zaciemnianie rzeczywistości.

Inaczej niż w przypadku gry polskich piłkarzy, na maturze liczy się wynik, a nie ogólne wrażenia.

Spis treści

<i>Matura z historii bez tajemnic</i>	7
Czym jest matura?.....	9
<i>Informacje wstępne</i>	11
<i>Jak zdawać maturę?</i>	13
<i>Jak jest oceniana matura?</i>	16
<i>Standardy wymagań egzaminacyjnych</i>	21
Jak się uczyć?	29
<i>Jak się uczyć, żeby się nauczyć?</i>	31
<i>Po co się uczyć?</i>	31
<i>Jak podejść do nauki?</i>	33
<i>Przygotowanie</i>	37
<i>Planowanie</i>	41
<i>Techniki i sposoby uczenia się</i>	44
<i>Na co zwracać szczególną uwagę?</i>	47
Jak rozwiązywać zadania?.....	51
<i>Rodzaje zadań maturalnych</i>	53
<i>Zadania ze źródłem historycznym</i>	54
<i>Praca pisemna</i>	59
<i>Zadania testowe</i>	67
Przykładowe rozwiązania	69
<i>Zadania źródłowe</i>	71
<i>Zadania z mapą</i>	102
<i>Zadania testowe</i>	119
<i>Zadania typu prawda/fałsz</i>	125
Słowniczek.....	135
<i>Sto najważniejszych pojęć</i>	137

OPINIE CZYTELNIKÓW

Myszę, że zastosowanie się do Twoich rad pozwoli mi napisać dobrze maturę [..] wiem je sobie nad łóżkiem, by móc do maja przyswoić sobie Twoje wskazówki, dzięki wielkie. :)

Magda

Nareszcie coś dla mnie! Esej historyczny mam do napisania pierwszy raz w życiu, a wszystko, co jest w internecie, dotyczy eseju nie historycznego, a literackiego. Jak widzę, różnice są kolosalne. Bardzo dziękuję Autorowi za cudowny poradnik!

FoxyNightmare

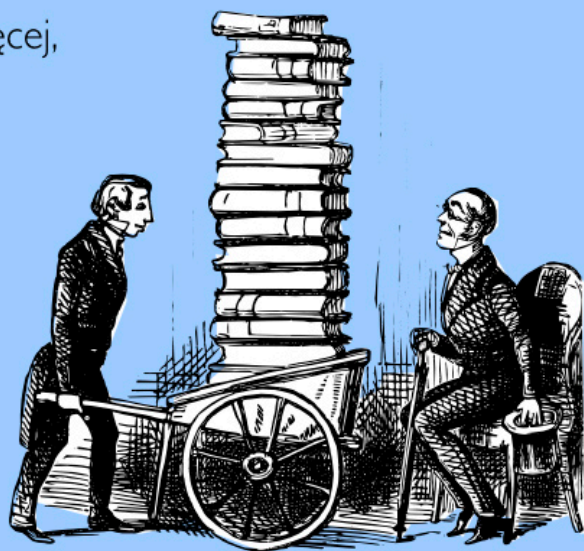
Sebastian Adamkiewicz
historyk (Uniwersytet Łódzki),
publicysta portalu Histmag.org

Karolina Sikala
nauczycielka historii,
korepetytorka

Pracując w szkole, udzielając korepetycji czy też publikując na stronach portalu Histmag.org, skutecznie pomogli wielu tysiącom maturzystów. Efektem ich wieloletnich doświadczeń z arkuszami maturalnymi z historii jest poradnik, który trzymacie właśnie w ręku. Odpowie on na Wasze pytania i ułatwi zdanie matury z bardzo dobrym wynikiem.

Wziąłbym więcej,
ale miałem
słaby transfer.

Kupuj świetne historyczne e-booki i wspieraj ulubiony portal.

Każdego miesiąca do sklepu Histmaga trafiają nowe, ciekawe e-booki. Dochód z ich sprzedaży wspiera działalność pierwszego polskiego portalu historycznego. Po to, by zawsze był ktoś, kto mówi, jak było. Sprawdź dostępne tytuły pod adresem <http://histmag.org/sklep>

